

Paviljoen Houtrust, vergeten erfgoed?

Loop of fiets eens vanaf de Houtrustweg de Laan van Poot in en neem het eerste laantje links. Dan ziet u ruim 100 meter verder aan uw rechterhand een gebouwtje met een rood piramidedak. Dit is het historische Paviljoen Houtrust uit 1909, het enige gebouw dat nog herinnert aan de glorie tijd van het Sportterrein Houtrust, dat de gemeente rond 1900 heeft aangelegd als hét sportcentrum van de stad.

Paviljoen Houtrust in 1913 tijdens de optocht van de viering 100 jaar koninkrijk (Verzameling Haags Gemeentearchief)

Hier ligt het fameuze terrein waar tot 1910 dra-verijen werden gehouden, waar Koningin Wilhelmina een paviljoen met ereloge had, waar voetbalclub HBS vanaf 1910 speelde en triomfen vierde, waar Nederland in 1913 met 2-1 van Engeland won, waar in hetzelfde jaar een nationale historische optocht vanwege 100 jaar koninkrijk werd gehouden, waar prominent atletiek werd

bedreven, en waar allerlei grote, ook niet-sportieve evenementen plaatsvonden.

Vanaf 1955 ging Holland Sport op het tot stadion verbouwde Houtrust spelen, tot groot verdriet van HBS, dat om de zondag zijn veld moest verhuren, maar er uiteindelijk garen bij spon. Van 1936 tot 1986 had de NV Tentoonstellingsgebouw Houtrust het alleenrecht op de verkoop van consumptiegoederen op het hele Houtrustterrein en exploiteerde dus ook het Paviljoen.

In 1971 zorgde de hierom door Holland Sportfans nog steeds verguisde wethouder Piet Vink ervoor dat het afgelopen was met Holland Sport en met het stadion. Een belangrijk motief was dat die arme bewoners van de Houtrustlaan en omgeving op zondagmiddag zo'n hinder hadden van het bezoekende publiek. Het hele sportterrein werd opnieuw ingericht, maar alleen het Paviljoen bleef over!

Door de geschiedenis heen heeft het Paviljoen steeds een horecafunctie gehad. Dit heeft het nog steeds, nu grotendeels als clubhuis van de tennisclub Never Out. U kunt er gerust binnenvallen en iets nuttigen. De zuidwestzijde is met houten

Vermoedelijk 1 mei-viering op Houtrust circa 1930 (Verzameling Haags Gemeentearchief)

Het Paviljoen Houtrust op 2 september 2014 (foto Martin Snuverink)

aanbouw in gebruik als kinderdagverblijf. Het Paviljoen gaat nu door het leven onder de naam Koning Willem II Paviljoen. Vanwaar deze nog jonge naam? De Westduinen behoorden tot de 'Privatieve Jagt van den Koning'. Verschillende tongen beweren dat het Paviljoen ooit een koninklijk jachthuis is geweest. Dit moet ik evenwel naar het rijk der fabelen verwijzen. Koning Willem II was immers al in 1849 onder de Delftse Nieuwe Kerk bijgezet, terwijl het Paviljoen pas 60 jaar later verrees.

Het gebouw zelf is merkwaardig, een beetje pagodeachtig, heeft een vierkant middendeel met piramidedak en was oorspronkelijk aan alle zijden voorzien van een aaneengesloten open veranda. Een hoek van de veranda was destijds dichtgebouwd als keuken en van een schoorsteen voorzien. Aan twee zijden is de veranda tussen 1971 en 1975 helaas verdwenen. Waarom is niet duidelijk.

Heel Houtrust is geen beschermd stadsgezicht en het Paviljoen is geen beschermd monument. Desondanks vinden wij dat het Paviljoen ten minste moet worden gekoesterd en zo mogelijk bij gelegenheid in oude luister moet worden hersteld. De gemeente Den Haag is eigenaar van het gebouw en verhuurt dit aan de tennisclub en het kinderdagverblijf onder de voorwaarde dat alle

onderhoud voor rekening van de huurders komt. Door deze overeenkomst is het risico van verval en verlies van historisch erfgoed groot. Het interieur ziet er weer redelijk uit, maar de buitenzijde vertoont vermolmd en verveloos hout. Wij roepen alle betrokkenen op tot meewerken aan het behoud van dit historische erfgoed.

Martin Snuverink, coördinator Werkgroep Levende Historie

Het geamputeerde Paviljoen met kinderdagverblijf vanaf het zuidoosten op 30 september 2014 (foto Martin Snuverink)